EU-förordningen för Naturrestaurering

Olof Hellgren 2026

Naturvårdsverket skriver att den biologiska mångfalden i Europa är allvarligt hotad. Naturen försämras successivt och mer än 80 procent av naturliga livsmiljöer är i dåligt skick. Målet med naturrestaureringsförordningen är att se till så att naturen återhämtar sig och att naturens tillstånd därefter förblir stabilt. I detta arbete ingår givetvis biologisk mångfald som är en förutsättning för en stabil och värdefull natur. I arbetet ingår det att återställa ekosystem, livsmiljötyper och livsmiljöer för listade arter. Endast så kan en stabil balans i naturen uppnås och upprätthållas.

Inte oväntat är svenskt näringsliv inom gruv- och skogsbranschen negativa till naturrestaureringsförordningen. Byggföretagen, Skogsindustrierna, LRF, Svemin, Fastighetsägarna, SBMI, Jernkontoret och Svenskt Näringsliv beskrev i ett öppet brev till regeringen sin syn på naturrestaurering. Man pekade på alla de frivilliga initiativ som pågår inom naturvårdsarbetet. Man pekade också på Sveriges tradition av naturrestaurering genom naturskydd och god miljöhänsyn. Vidare pekades det på många frivilliga åtgärder som genomförs utan statliga stöd och att dessa frivilliga åtgärder skulle riskeras med den nya förordningen. Arealer av natur skulle inte vara det intressanta. Däremot skulle det inriktas på vissa utvalda naturtyper (*får väl läsas som att det inte är viktigt med för mycket natur utan istället skulle naturen begränsas till vissa utvalda begränsade områden - min kommentar*). Vad som sedan menas med alla frivilliga initiativ inom naturvårdsrestaurering som industrin redan gör är ju en annan fråga. Vilka syftar de på? Och, vilken tradition av naturskydd och god miljöhänsyn som industrin syftar på är också lite svårt att förstå. Gruvindustrin har väl inte visat något större intresse för naturen och miljöskyddet. Skogsindustrin är väl inte heller de som ser till att bevara skog genom att kalhugga. Lantbruket betalar mig veterligen varken för den skada som bekämpningsmedel åsamkar naturen eller för den rening av råvatten som krävs för att göra dricksvattnet tjänligt och hälsosamt.

Det kan inte vara lätt för de som är kommunikativa experterna och pressansvariga för de branscher och företag som känner sig utsatta för den nya förordningen. De måste ju gå sina företags ärenden vad de än tycker själva och skaka fram lite krystade argument. För ingen vill väl att natur förstörs eller dricksvatten förorenas och att notan och hälsoriskerna lämnas över till medborgarna för att rensa upp efter miljöförstörande industrier? Och ingen som förälder vill väl lämna över hälsoriskerna och förstörelsen till sina barn och barnbarn eller kommande generationer? Det måste vara ett moraliskt dilemma för dessa människor - eller borde vara. Företagen vill gå med vinst och tjäna pengar på sin verksamhet. Men att restaurera efter sig kostar stora pengar och äter upp vinsterna som ett fåtal aktieägare kammar in. Kanske på tiden att förstå att naturrestaurering egentligen bara står för att ”förstöraren och förorenaren betalar för sin framfart genom att återställa” - *polluter pays principle* - något av det som framgår av Miljöbalken (2 kap. 8 §). Tyvärr fungerar denna princip inte idag eftersom rättssystemet skyddar den som förorenar och förstör genom att konsekvent lägga ner majoriteten av ärenden inom miljöbalken. Även det politiskt lagstiftande systemet låter gärna de hårt arbetande medborgarna betala för förorenarnas och förstörarnas framfart. De är ju stora pengar på spel för företagen. Att låta dessa betala för de skador de åstadkommer kan ju äventyra konkurrenskraften och göra de rika satarna mindre rika*.

Vem ska betala efter Think Pink eller LKAB eller skogsindustriernas förödelse eller lantbrukarnas bekämpningsmedelsföroreningar? Oftast ingen eftersom det billigaste är att låta föroreningarna vara kvar och likaså förödelsen. Det kanske inte är så dumt med en tvingande naturrestaureringsförordning värd namnet förstås? Om nu en svensk regering bryr sig om svenska naturvärden och rent vatten eller hellre lyssnar till industrins lobbygrupper.

* För den som undrar är uttrycket en travestering på Tage Danielssons klassiska formulering i Karl-Bertil Jonssons julafton.

Referenser

Själva EU-förordningen, Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2024/1991:
om restaurering av natur

Naturvårdsverket, den mest informativa sidan:
EU-förordning för att restaurera natur

Naturvårdsverket, information om Miljöbalken och hänsynsreglerna:
Hänsynsreglerna – 2 kap. miljöbalken

Jordbrukslandskapets naturrestaurering:
Att restaurera natur

Skogsstyrelsens syn på skogslandskapets naturrestaurering:
Naturrestaureringsförordningen – nationell plan för restaurering av natur

Havs och Vattenmyndigheten syn på naturrestaurering:
Arbetet med plan för att restaurera vår natur fortsätter

Enligt Sveriges Geologiska Undersökning, DGU, påverkar gruvor miljön på olika sätt, främst genom utsläpp av metaller och andra ämnen till vatten:
Gruvor och miljöpåverkan

Finska Miljöministeriets arbete med att genomföra naturrestaureringsförordningen:
EU:s förordning om restaurering av natur

Naturskyddsföreningen och naturrestaurering:
Biologisk mångfald - Vad innebär naturrestaureringslagen?

Skogsindustrierna vill inte att uttaget av skog ska begränsas av naturrestaureringsförordningen:
Så tycker Skogsindustrierna om EU:s naturrestaureringslag

Svenskt Näringsliv vill inte att byggandet av bostäder, anläggningar och infrastruktur äventyras genom naturrestaureringsförordningen:
Viktigt med balans när Sverige tillämpar naturrestaureringsförordningen

Lantbrukarnas Riksförbunds bistre förbundsordförande Palle Borgström tillsammans med företrädare för Arla, Lantmännen och Livsmedelsföretagen anser att naturrestaureringsförordningen riskerar att försvaga det svenska lantbruket:
Regeringen måste säkra livsmedelsproduktionen
Svensk Torv tillsammans med ett flertal branschorganisationer vill inte att svensk torvproduktion försämras p.g.a. naturrestaureringsförordningen:
Tillrådan angående återrapporteringen av EU:s Naturrestaureringsförordning (EU) 2024/1991

Byggföretagen vill ha säkerställande av Sveriges självbestämmande i fråga om markanvändning, samhällsberedskap och samhällsutveckling:
Näringslivet riktar kritik mot EU:s förordning om naturrestaurering

Svemin (Branschorganisationen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige) vill att ökad hänsyn till biologisk mångfald ska vara lönsamt. Inte bara för naturen utan också för affärerna:
Mining with Nature - Gruvindustrin är en nyckel till ökad biologisk mångfald

Dagens Industri, debattartikel av Catharina Elmsäter-Svärd, vd, Byggföretagen Viveka Beckeman, vd, Skogsindustrierna och Maria Sunér, vd, Sveminhar synpunkter på naturrestaureringsförordningen:
Naturvård ja – men hota inte jobb, bostäder och välfärd

Tidningen Näringslivet anser att myndigheternas konsekvensanalys av EU:s naturrestaureringslag är så bristfällig att den inte kan ligga till grund för politiska beslut, varnar experter:
Dömer ut Sveriges plan – EU-kravet hotar både skog och stad: ”Går inte att fatta beslut på det här underlaget”

För den som är intresserad av begreppet natur:
Ducarme, Frédéric & Denis, Couvet. (2020). What does ‘nature’ mean?. Palgrave Communications. 6. 10.1057/s41599-020-0390-y.
EBSCO - Nature

Sammanställningen är gjord av Olof Hellgren, juli 2026.